

10. juni 2025

ANMODNING OM Å OPPRETTHOLDE DRIFTSTILSKUDET TIL ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATER

Til: Fredrikstad bystyre

Kopi: Østfold fylkeskommune, Sarpsborg kommune og Østfold Internasjonale Teater

Fagforbundet Teater og Scene er en fagforening som organiserer teknisk, kunstnerisk og administrativt ansatte i scenekunstvirksomheter over hele landet. Flertallet av våre medlemmer arbeider i offentlig støttede virksomheter, men vi har også medlemmer som er frilansere eller ansatte i kommersielle virksomheter innen scenekunst, sceneteknikk og infrastrukturen rundt kulturfeltet.

Norsk Skuespillerforbund er en fagforening og en interesseorganisasjon for over 1600 profesjonelle skuespillere som jobber innen norsk teater, film, TV, strømmetjenester, musikal, revy, radio, voice/stemmeskuespill og andre nært beslektede områder. Våre medlemmer er geografisk spredd over hele landet og arbeider i det frie feltet, i private og offentlig støttede virksomheter.

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester. Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunsthøgskolefag i grunnskolen, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er musikkterapeuter.

Vi er gjort kjent med at Fredrikstad kommune har varslet oppsigelse av aksjonæravtalen for å kunne redusere driftstilskuddet til Østfold Internasjonale Teater med 2 mill fra 2026. Dette utgjør ca. 25% av Fredrikstad kommunes driftstilskudd, og nesten en like stor andel av produksjonsbudsjettet til teateret. Kuttet vil iverksettes allerede om 6 måneder, noe som er svært kort varsel for et teater som har en lang planleggingshorisont og inngåtte forpliktelser.

Vi er bekymret for at kuttforslaget fremmes uten en forutgående konsekvensutredning. Et kortsiktig og forhastet innsparingstiltak bør unngås for å hindre uopprettelig skade. Vi viser til KS sin rapport [«Kulturfeltets plass i samfunnsutviklingen»](#) som stadfester kulturens viktige sektorovergripende samfunnseffekter, og anmoder Fredrikstad kommune om å opprettholde sin andel av den offentlige finansieringen av teateret. Dette er ikke bare nødvendig for at teateret skal kunne opprettholde dagens drift og hindre en nedadgående spiral som rammer større deler av den kulturelle infrastrukturen, men er også et insitament i det langsiktige arbeidet for en opptrapping av det statlige tilskuddet.

Svekket publikumstilbud, fare for arbeidsplasser og tap av kompetanse

Kuttet nærmere 25% av ØITs produksjonsbudsjett vil det ramme tilbudet til publikum. Vi risikerer et mindre variert program, færre nye satsninger, færre spillesteder ved turnéer og høyere billettpriser. Det vil også ramme de ansatte som vil få et økt arbeidspress, og i verste fall oppsigelser. Etter pandemien har hele bransjen slitt med kompetanseflukt, og ØIT er intet unntak. Mister teateret verdifull kompetanse er det ikke enkelt å hente dette inn igjen på et senere tidspunkt. Som kjent tar det mye lenger tid å bygge opp enn å rive ned.

FAGFORBUNDET
Teater og Scene

NORSK
SKUESPILLERFORBUND

ØIT – en del av den kulturelle grunnmuren lokalt og nasjonalt

ØIT er et ungt teater, som gjennom sine første driftsår har bygget et solid fundament og i årene som kommer vil nå ut til enda flere. I tillegg er teatret en del av den samme nasjonale infrastrukturen som resten av de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene. Sammen bidrar de til å utvikle den norske scenekunsten ved å samarbeide, men også utfordre og påvirke hverandre. ØIT er en viktig del av dette som utgjør den kulturelle grunnmuren i Norge. En svekkelse av ØIT vil dermed også svekke utviklingen av norsk scenekunst. Kommunenes ansvar er nylig blitt tydeliggjort i den reviderte kulturloven og forplikter også Fredrikstad kommune.

Uheldig signal i pågående prosess med å øke statlig finansieringsansvar

Vi vil berømme kommunen og fylket for å etablere teatret i 2019, og for å oppfordre staten til å øke sin andel av finansieringen. Konkret for arbeidet med å overføre ØITs driftstilskudd til kap. 323 post 70 på statens kulturbudsjett og med det anerkjenne ØIT som Østfolds regionteater. Østfold fylkeskommune viser at det er mulig å prioritere de profesjonelle kulturinstitusjonene ved å opprettholde tilskuddet til ØIT, også i trange økonomiske tider. Det vil sende et svært uheldig politisk signal om kommunens tilskudd nå nedjusteres, da det lokale engasjementet er en forutsetning for statens bidrag. Hensikten med å arbeide for at staten skal ta et større finansieringsansvar må være å styrke teateret, ikke å redusere det lokale ansvaret fordi kommuneøkonomien er presset.

Kutt rammer også frilansere og mindre aktører

Svekkes ØIT mister ikke Østfold bare en del av teatrets tilbud, men i tillegg rammes mange mindre aktører. Institusjoner som ØIT deler raust på kompetanse og ressurser. Derfor vil mange frilansere risikere å miste oppdrag, i tillegg til at frittstående kunstnere, kompanier og mindre teatre risikerer mindre samarbeid med ØIT som tilbyr dem kunnskap, erfaring og ressurser.

Styrk frie ytringer og felles møteplasser – bevar ØIT

ØIT er også en viktig møteplass som legger til rette for frie ytringer ved å bidra til kritisk tenkning og meningsbryting. ØIT er en del av infrastrukturen for frie ytringer og har en demokratiserende funksjon. I en urolig verden, med stadig mer polarisering og i en kommune hvor flere opplever utenforskap vil det være uklokt å bygge ned et sted som bygger fellesskap og gjør Fredrikstad kommune til en attraktiv kommune å bo i.

I en usikker verden hvor demokratiet og ytringsfriheten er under press må vi styrke kulturen og kulturelle ytringsarenaer – ikke svekke dem. Det vil i lengden koste oss dyrt. Ikke minst trenger vi de fysiske møteplassene i en stadig mer digital hverdag. På vegne av et samlet felt av fagforbund, oppfordrer vi politikerne i Fredrikstad bystyre til å være sitt ansvar bevisst ved å opprettholde tilskuddet til Østfold Internasjonale Teater.

Med vennlig hilsen,

Mari Røsjø,
Foreningsleder Fagforbundet Teater og Scene

Per Emil Grimstad,
Forbundsleder Norsk Skuespillerforbund

Hans Ole Rian,
Forbundsleder Creo – forbundet for kunst og kultur